
Beköszöntő

Tisztelt Olvasó!

Múlt és jövő párbeszéde a jelenben: e számunk hasábjain az információs társadalom születésétől a jövőig ívelő gondolatébresztő tanulmányokból tájékozódhatunk az információs társadalom fogalmi kereteinek alakulásáról, a digitális szövegek terjedésével párhuzamosan változó olvasási technikáinkról és a fenntartható fejlődés feltételeiről.

A fenntartható információs társadalom víziójával és fogalmi keretrendszerével a magyar nyelven hozzáférhető szakirodalomban feltétlenül hiánypótlónak számító két tanulmányunk foglalkozik. Mintegy „vezérgondolatként” Lorenz M. Hilty fogalmi alapvetését közöljük: a szerző erőteljes ecsetvonásokkal vázolja fel, hogyan járulhat hozzá az információs technológia a fenntartható fejlődéshez – ennek ellenpontoszásául folytatjuk (és befejezzük) Christian Fuchs ideológiai tájképének bemutatását. Kutatási jelentésünk („Zöld információs társadalom a gazdaságban”) szintén ehhez a témakörhöz sorolható.

Z. Karvalics László, az információs társadalom szakirodalmának virtuóz hajósa újabb felfedezőútra, újabb *terra incognita* felfedezésére csábítja Olvasóinkat. Jean Gottmann francia geográfus 1961-ben megjelent munkájában még a maitól eltérő terminológiával, de nagy láttató erővel, impozáns tényanyagot felsorakoztatva ír az információs társadalom kialakulásáról. Karvalics nemcsak újra felfedezi Gottmann művét, de magyarázza, újrainterpretálja és korunk valóságára vetíti – értelmezése révén nem egy periférikus, porosodó szerzőt és gondolkodót ismerünk meg a hőskorból, hanem egy ma is friss, izgalmas gondolati világot.

Mit és hogyan? A könyvtár és a digitális gyűjtemények, illetve az elektronikus olvasás mintázatai állnak két további hazai szerzőnk figyelmének középpontjában. Témáik – a digitális szöveg jellemzői, értelmezésének problémái és lehetőségei, az információs írástudás és a könyvtár mint kulturális objektum jövője – kezdettől fogva az információs társadalom narratívájának fősodrába tartoznak. E kérdéskör fontosságára, szerteágazó problémáira jellemző, hogy a párbeszéd csak mélyül és szélesedik, hozadékai számos más területet termékenyítenek meg, de megegyezés, kimondott vagy kimondatlan tudományos kánon még nem alakult ki. Kerekes Pál a könyvtárat és a digitális gyűjteményeket az elektronikus közszolgáltatások rendszerében vizsgálja, Golden Dániel pedig az elektronikus olvasás mintázataiban, az olvasás szerepében, funkcióiban és technikáiban bekövetkezett változásokat kísérli meg áttekinteni.

Mindezek az alaposan átgondolt, izgalmas kérdéseket feszegető írások (a *Konferenciáfigyelő* és az *INFINIT hírlapról* rovatokban közölt kitekintésekkel együtt) vitaindítóként is szolgálhatnak nemcsak a szakmájukban közvetlenül érintett, hanem általánosabb érdeklődésű Olvasóink számára is.

Rab Árpád
főszerkesztő